

יום שלישי כ"ו באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - מ"ג

1. נסתפקו: בת הניזונת מן האחין למי הולך מעשה ידיה - האם לאחיה כיון שנחשבים במקום האב, או שאינם דומים לאב כיון שהוא זן אותה מעצמו והם זנים אותה מחמת התחייבות הכתובה לאם. מה הם השיטות והמקורות בענין זה?
 - א. רב ששת הוכיח ששלהן: מאלמנה הניזונת מנכסי יתומים שמעשה ידיה שלהן. ודחו: אדם מעונין שיהיה לבתו הרווחה וגם מעשה ידיה ישארו שלה, אבל אין לו ענין שלא למנתו יהיה הרווחה. אמנם לענין זלזול אלמנתו חשובה לו מבתו שלא תחזר על הפתחים ולכן אם הותיר נכסים מועטים אלמנה ניזונת והבת תשאל על הפתחים.
 - ב. רב יוסף ר יוסף הוכיח שלעצמה, ממשנתנו: מעשה ידיה שעשתה בחיי האב שייכין לאחין, משמע שמה שעושה לאחר מיתתו, לעצמה. ודחו: שמדובר כשאינה ניזונת מהאחין. ואע"פ שזה פשיטא שאינה ניזונת שהרי אפילו האב עצמו לא יכול לקחת מעשה ידיה אם אינו זן אותה, [קל וחומר מעבד עברי, שאפילו למ"ד יכול הרב לומר לעבדו הכנעני עשה עמי ואיני זנך, לעבד עברי שכתוב בו 'עמך' לא יכול] אבל באו לחדש שאת העדפה שיש במעשה ידיה על פני מזונתיה שיש לאב זכות בה, אינה נותנת לאחין.
 - ג. אלא כוונת רב יוסף להקשות: כיצד שייך לשון 'גביה' על מציאיתה. ומוכח שכשם שמציאתה בחיי האב לאב, לאחר מיתת האב לעצמה אף מעשה ידיה כן, ואפילו אם ניזונית מנכסי הירושה.

2. ר' יהודה בשם רב פסק: בת הניזונת מן האחין מעשה ידיה לעצמה. מה המקור לזה? 'והתנחלתם אותם לבניכם...' ולא בנותיכם לבניכם מגיד שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו. אמנם רב חנינא תנא - שהפסוק עוסק בזכות שיש לאב בפיתוי הבת וקנסות וחבלות [באופן שפצעה בפניה שהתשלום לאביה כיון שפחת ערכה כאמה], ולא במעשה ידיה. גם 'שקוד' [שמואל שהלכה כמותו בממונות ושקד על דבריו] אמר כרב. וכן הלכה כרב.
 3. המאריס את בתו וגרשה וחזר אביה ואירסה לאחר ונתאלמנה מן השני קודם שנישאה לו, למי הולך דמי הכתובות? שניהם לאביה. אבל אם השיאה, וגרשה השיאה ונתאלמנה: לת"ק: הכתובות שלה, כיון שבשעה שנישאת בראשונה יצאה לגמרי מרשות האב. לר' יהודה: ההיא שנישאת הכתובה הראשונה של אב. אמרו לו: משהשיאה אין לאביה רשות בה. אולם דעת ר' יהודה: הואיל וברשותו של האב נמצאת הבת בשעה שנכתבת כתובתה דהיינו מעט לפני נישואין זכה בכתובתה. [משמע שאם נתאלמנה פעמיים מוחזקת קטלנית ואינה ראויה להנשא. וסתם לנו התנא כרבי שחזקה נקבעת בשתי פעמים].
 4. ממתני משתעבדים נכסי הבעל לכתובה?
 - א. רב הונא - מנה או המאיתים מן האירוסין, ותוספת מן הנשואין.
 - ב. רב אסי - שניהם מן הנשואין.
 5. הוציאה עליו אשתו שתי כתובות אחת של מאתים ואחת של שלש מאות. מה דינה? בידה להחליט איזו גובה, ואמר רב הונא כשגובה ממשועבדים, אם גובה 200 כפי שכתוב בראשונה, יכולה לגבות נכסים שנמכרו לאחר הזמן הראשון. אבל אם גובה 300 ככתוב בכתובה השניה יכולה לגבות רק מזמן שני. והטעם שלא גובה 500, כיון שאם היה רצונו להוסיף לה היה כותב ואוסיפית לך וכו' אלא כוונתו לומר לה אם תגבי מזמן ראשון - 200, ואם מזמן שני - 300.